

Ízlelés és emlékezés szünesztézikus kapcsolatára mutat rá Krúdynál *Az emlékezés ízei (Krúdy Gyula Szindbád-novelláinak mnemotechnikájáról)* című írás, melynek ezen emlékezőtechnikára vonatkozó sarkalatos megállapítása, hogy nem egy olyan gesztusról van szó, amely a (rég)múltnak a felidőzésben való uralására, izoláltan való szemlélésére törekedne, hanem épp ellenkezőleg: olyanról, amely az emlékezés történéseben gondolja

konstituálhatónak a múltat. Eisemann-nak a vendég/ vendégség/ vendégeskedés és az evés (ízlelés) motívumainak nyomvonalán megfogalmazott értelmezései közül az tűnik különlegesen izgalmasnak, amely az előbbi megállapítást bontja ki *A vendéglátás* címet viselő novella kapcsán: „Szindbád a bevezető jelenetben régi hölgyismerősénél, a megözvegyült Ibolykánál a halott férj öltönyeit próbálgatja magán. Mikor a sárga felöltőre kerül a sor, Ibolyka felkiált: »Mintha csak a szegény uramat látnám!« Szindbád e ruhacserékkel, tükör előtti pózokkal egyrészt régi önmagát idézné meg, másrészt a halott férj alakmása lesz Ibolyka előtt. Mégpedig úgy, hogy ezzel egykori szerelmüket is »visszaidézi«; a régmúlt annyit tesz itt, mint a jelmezben adódó másság—azonosság játékának kettségessége és szüntelen egymásra vonatkozása. Az özvegyasszony hű marad férje emlékéhez, miközben Szindbádöt is szeretheti. Hiszen a ruhák azt [a] másik időt, azt [a] régmúltat jelzik, amely őt a halotthoz fűzte. Ugyanakkor éppen a férjét jelölő darabok hívják elő — mintegy engedélyezve — a Szindbádhoz fűződő érzelmek átélését. A jeleknek illetően keresztveződése, a jelentésirányoknak e széttartása lesz itt maga az emlékezés...” (122—123.)

Ahogy az akár a fenti idézet is exponálhatja, a konstituált emlékvilág nem beszélhető el csupán egyetlen sorshoz mint értelemadó linearitáshoz kötve, hanem csak más figurákhoz vagy akár alakmásokhoz kapcsolódva. Persze az más kérdés, és úgy gondolom, esetenként vizsgálándó/vizsgálható meg, hogy mindez mennyire válik dezintegráló erejűvé a szubjektumot létrehozó elvek összerendezettségének vonatkozásában. Eisemann hipotézise e tekintetben egyértelmű: „[az] emlékezés »másik« szolamának jelenléte [...] végrehajtja a cselekmény folytonosságáról való leválasztás műveletét, de [...] fenntartja a tudati folyamatok együvé, egyetlen alanyhoz való tartozásának nyelvi harmóniáját.” (127.)

Nagyon érdekesnek tartom, hogy a szóban forgó írás címe a tagoló olvasásmódot részesíti előnyben, az értelmezés maga mind a szövegek karakterisztikumának („Azon közkeletű megállapítás, hogy a történetvezetés metonimikus karakterét a modernitásban egyre inkább felváltja a metaforikus szerveződés, az emlékezés formáira is kiterjeszhető” [118.]), mind önnön motívikus nyomvonalának és következtetéseit a teljes novellakorpuszra vonatkozó passzusainak köszönhetően — e szövegek befogadástörténetének a ciklusjellegű hangsúlyozó paradigmájával egybehangzóan — valamiféle egybeolvást tesz hangsúlyossá.